Keski-Suomen hyvinvointialueen Vasemmistoliiton ryhmän valtuustoaloite 29.9.2026

Orpo-Purran hallitus on esittänyt sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksuihin korotuksia ja erikoissairaanhoitoon kokonaan uusia maksuja 1.3.2027 alkaen. Vuoden 2024 alussa tehtiin 10 prosentin korotus kaikkiin enimmäismaksuihin. Vuoden 2025 alussa maksuja nostettiin perusterveydenhuollossa 22,5 prosenttia ja erikoissairaanhoidossa peräti 45 prosenttia. Vuonna 2026 maksuja nostettiin edelleen 6,9 prosenttia. Esimerkiksi erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksu on muutamassa vuodessa nousemassa 41,80 eurosta jopa 80,50 euroon. Terveyskeskusmaksut on nostettu vuoden 2023 noin 21 eurosta hallituksen uusimmalla esityksellä 37,20 euroon. Hallitus esittää uusiakin maksuja erikoissairaanhoitoon: yli 60 euron tutkimusmaksut ja yli 260 euron toimenpidemaksut lisäävät merkittävästi epätasa-arvoa ja voivat olla yksilölle kestämätön taakka. Tavallisen hammaslääkärikäynnin perusmaksu on nousemassa vuoden 2023 tasosta (13,30 €) vuoteen 2027 mennessä jo 21,01 euroon. Erityisen kohtuutonta ikääntyineiden ja vammaisten itsemääräämisoikeuden ja taloudellisen itsenäisyyden kannalta on pitkäaikaisen ympärivuorokautisen hoidon maksujen nostaminen jopa 87,5 prosenttiin tuloista. Pieneläkeläiset joutuvat jo nyt tekemään valintoja ruuan, lääkkeiden ja välttämättömän avun välillä.

Maksujen korotukset nostavat kynnystä hakeutua sosiaali- ja terveyspalveluihin. Selvitykset ovat osoittaneet, että ihmiset välttelevät terveydenhuoltoon hakeutumista asiakasmaksujen pelossa ja ulosottoon päätyvien asiakasmaksujen määrä kasvaa. Kun perusterveydenhuoltoon ei ole varaa mennä ajoissa, sairaudet pitkittyvät ja vaikeutuvat. Tämä terveyspommi realisoituu myöhemmin erikoissairaanhoidon kustannuksina. Varsinais-Suomessa aluehallitus on jo päättänyt esittää, että suurin osa asiakasmaksujen korotuksista jätetään toteuttamatta.

Orpon hallitus esittää myös uutta, omasta pyynnöstä tehtäviä kirurgisia raskaudenkeskeytyksiä koskevaa maksua vuoden 2027 alusta. Maksu ei koskisi lääketieteellisestä syystä tehtävää raskaudenkeskeytystä. Suomessa noin 99 prosenttia raskaudenkeskeytyksistä on lääkkeellisiä, eikä uusi leikkaus- ja toimenpidemaksu koske niitä. Kirurgisia raskaudenkeskeytyksiä tehdään valtakunnallisesti noin 100 vuodessa ja asiakasmaksutuotto niistä on hyvin pieni – arviolta vain 20 000 euroa vuodessa. Yhdenvertaisuutta rikkovalle kohtelulle ei siis ole mitään kestäviä perusteita. On kohtuutonta, että taloudellisista kustannuksista uhkaa muodostua este turvalliselle raskaudenkeskeytykselle.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että

1. Keski-Suomen hyvinvointialue selvittää mahdollisuuden olla toteuttamatta Orpon hallituksen esittämiä vuoden 2027 alusta voimaantulevia asiakasmaksujen korotuksia. Selvityksessä esitetään arvio tulonmenetyksistä sekä vaihtoehtoiset säästökohteet.

2. Keski-Suomen hyvinvointialue päättää poistaa kirurgisista raskaudenkeskeytyksistä perittävät asiakasmaksut kokonaisuudessaan vuoden 2027 alusta lukien.

Allekirjoitukset

Matleena Käppi

Leena Kantto-Koukka

EIJA TIAINEN

JENNI SUUTARI

Ira Vainikainen

Leena Laurila

Satu Kytöleato

Kaj Kiiskinen

Jorma Potti

Otteliina Viinikainen

Anu Kroke